

Mesaje principale: utilizarea antimicrobienelor în unitățile sanitare

În perioada 2016-2017, ECDC a coordonat cel de-al doilea sondaj de prevalență punctuală privind infecțiile asociate asistenței medicale și utilizarea antimicrobienelor în spitalele de urgență din Europa și cel de-al treilea sondaj de prevalență punctuală privind infecțiile asociate asistenței medicale și utilizarea antimicrobienelor în unitățile de îngrijire pe termen lung din Europa. Concluziile sunt rezumate în trei articole din *Eurosurveillance*:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

Mesajele principale se bazează pe rezultatele sondajelor de prevalență punctuală.

Utilizarea antimicrobienelor în spitalele de urgență din Europa

Agenții antimicrobieni utilizați pentru tratarea infecțiilor salvează vieți, însă utilizarea excesivă a antimicrobienelor poate duce la reacții adverse mai frecvente și la apariția unor microorganisme multirezistente.

În fiecare zi, 1 din 3 pacienți a primit cel puțin un antimicrobian.

Antimicrobienele se dau uneori pacienților pentru a preveni infecțiile, de exemplu pentru a preveni infecțiile asociate procedurilor chirurgicale.

1 din 2 tratamente pentru profilaxie chirurgicală a fost prescris pentru mai mult de o zi.

De obicei, o singură doză este suficientă pentru profilaxia chirurgicală. Profilaxia chirurgicală prelungită reprezintă o sursă semnificativă de utilizare inutilă a antimicrobienuelor în spitale, o problemă care trebuie abordată în întreaga Europă.

1 din 10 prescripții de antimicrobiene a fost pentru profilaxie medicală, pentru care există doar un număr limitat de indicații.

O parte din prescripțiile de antimicrobiene pentru profilaxia medicală ar putea deci să reprezinte o utilizare inutilă.

Proporția de antibiotice cu spectru larg a variat de la 16 % la 62 % în întreaga Europă.

Utilizarea antibioticelor cu spectru larg nu este întotdeauna necesară și constituie un factor care determină rezistența antimicrobiană. Diversitatea mare de cazuri în care sunt utilizate aceste antibiotice indică necesitatea revizuirii indicațiilor lor în numeroase țări și spitale.

7 din 10 antimicrobiene au fost administrate pe cale parenterală. Trecerea de la administrare pe cale parenterală la administrare pe cale orală a fost semnalată numai în 4 % din prescripțiile de antimicrobiene pentru uz parenteral.

76 % din spitale au raportat disponibilitatea orientărilor privind utilizarea antimicrobienuelor, iar 54 % au raportat că personalul dispune o anumită perioadă de timp dedicată acțiunilor de promovare a utilizării adecvate a antimicrobienuelor.

Utilizarea antimicrobienuelor în unitățile de îngrijire pe termen lung

Fiind prescrise frecvent, antimicrobienele contribuie la dezvoltarea unei rezistențe la aceste medicamente în unitățile de îngrijire pe termen lung.

În fiecare zi, 1 din 20 de rezidenți a primit cel puțin un antimicrobian.

7 din 10 antimicrobiene au fost prescrise pentru tratamentul unei infecții și 3 din 10 pentru profilaxie.

3 din 4 tratamente profilactice au avut ca scop prevenirea infecțiilor urinare. Deși aceste tratamente pot reduce riscul de infecție la femei, nu există dovezi privind eficacitatea lor atunci când sunt aplicate pe scară largă la pacienții vârstnici. În plus, această practică este asociată cu creșterea rezistenței la antimicrobiene. Prin urmare, majoritatea tratamentelor profilactice pot reprezenta utilizări inutile ale antimicrobienuelor.

În funcție de țară, există orientări privind utilizarea antimicrobienuelor fie în toate unitățile de îngrijire pe termen lung, fie în niciuna dintre ele. În plus, numai 1 din 5 unități de îngrijire pe termen lung participă la formări periodice cu privire la prescrierea adecvată a antimicrobienuelor.

Infecțiile asociate asistenței medicale și rezistența la antimicrobiene în spitalele de urgență și unitățile de îngrijire pe termen lung din Europa

Deși unele infecții asociate asistenței medicale pot fi tratate cu ușurință, altele pot afecta mai grav sănătatea pacienților, ducând la prelungirea duratei de spitalizare și la creșterea costurilor de spitalizare. Infecțiile asociate asistenței medicale din spitale sunt ele singure cauza mai multor decese în Europa decât orice altă boală infecțioasă care face obiectul supravegherii ECDC.

În fiecare zi:

- 1 din 15 pacienți spitalizați suferă de cel puțin o infecție asociată asistenței medicale;
- 98 000 de pacienți suferă de cel puțin o infecție asociată asistenței medicale;
- 1 din 24 de rezidenți din unitățile de îngrijire pe termen lung suferă de cel puțin o infecție asociată asistenței medicale;
- 124 000 de rezidenți suferă de cel puțin o infecție asociată asistenței medicale.

În total, numărul de cazuri de infecții asociate cu serviciile de asistență medicală înregistrate în fiecare an atât în spitalele, cât și în unitățile de îngrijire pe termen lung din Europa a fost estimat la 8,9 milioane.

Infecțiile asociate asistenței medicale din spitale (de exemplu, pneumonia, infecțiile chirurgicale și infecțiile sanguine) sunt de obicei mai grave și au un impact mai mare decât infecțiile asociate asistenței medicale în centrele de îngrijire pe termen lung (infecții respiratorii, altele decât pneumonia, infecții urinare și infecții cutanate și ale țesuturilor moi).

Se consideră că peste jumătate din infecțiile asociate cu serviciile de asistență medicală pot fi prevenite.

Infecțiile asociate asistenței medicale sunt adesea tratate fără a se preleva probe microbiologice sau probele rămân negative.

Microorganismul responsabil a fost identificat în 53 % din infecțiile asociate asistenței medicale din spitale și în doar 19 % din infecțiile asociate asistenței medicale din unitățile de îngrijire pe termen lung.

1 din 3 bacterii identificate în infecțiile asociate cu serviciile de asistență medicală, atât în spitale, cât și în unitățile de îngrijire pe termen lung, s-a dovedit a fi rezistentă

la antibiotice.

Ce este un studiu de prevalență punctuală? Un studiu de prevalență calculează numărul de pacienți care suferă de o anumită afecțiune/care urmează un anumit tratament (în cazul de față, o infecție asociată asistenței medicale sau un agent antimicrobian) la un moment dat (în cazul de față, o zi), în raport cu numărul total de pacienți spitalizați la momentul respectiv.